

GLASBENA UMETNOST – Spoznajmo tolkala

Najstarejše tolkalo so naše roke.
Z njimi lahko udarjamo, ploskamo, drgnemo,
gladimo, trkamo, tleskamo
in tako ustvarimo veliko zvokov.

Poskusi!

Tolkalo je glasbilo, na katero se igra s tolčenjem na napeto opno, ploščo. Večina tolkal potrebuje tudi udarjalke (palice). So iz različnih materialov, npr. volna, plastika, les, guma, kovina, zato z njimi lahko ustvarjamo različne zvoke – nežne, grobe ... Namesto udarjalk lahko uporabimo roke, npr. pri tamburinu.

Glasbeniki, ki igrajo na tolkala so **tolkalisti**. Po navadi so nameščeni zadaj v orkestru. Tolkalisti ne igrajo samo enega instrumenta, pač pa morajo obvladati vsa tolkala.

Če želiš igrati npr. na bobne, se vpišeš v glasbeni šoli v oddelek tolkal in tako igraš na bobne, triangel, činele, ksilofon ...

Na naslednji strani si lahko ogledaš nekaj tolkal.

Tolkala delimo na:

○ RITMIČNA TOLKALA

Udarjamo ritem, ne moremo določiti tonske višine.

To so triangel, mali boben, kraguljčki, činele, kastanjete, ropotulje, leseni blok, dvotonski cevasti les, palčke, kotlasti boben (pavke ali timpani) ...

○ MELODIČNA TOLKALA

Igramo melodijo, lahko določimo tonsko višino.

To so zvončki, vibrafon (velik metalofon), marimba (velik ksilofon).

➤ DELO V SDZ, str. 34

Oglej si slike.

Pavke (timpani) ali kotlasti bakreni bobni so različnih oblik in ušlašeni na določene obsege tonov. Zato na koncertih vidimo več pavk povezanih skupaj. Opna, napeta čez obod, je lahko plastična ali iz telečje kože. Pavke imajo pedala, s katerim tolkalisti uravnavaajo višino tona. Najraje posnemajo grmenje topov, bitje srca ...

Igranje na pavke si lahko pogledaš na spodnji povezavi:

<https://www.youtube.com/watch?v=PRTxPJfCKhY>

Marimba (velik ksilofon): ploščice so razporejene kot klavirska klaviatura. Je nižje zveneč ksilofon.

Igranje na ksilofon si lahko pogledaš na spodnji povezavi:

<https://www.youtube.com/watch?v=jh39-4eI-YY>

Vibrafon (velik metalofon): pod vsako kovinsko ploščico je cev, ki obogati zvok. Ima vibrirajoč in trepetajoč zvok.

Igranje na vibrafon si lahko pogledaš na spodnji povezavi:

<https://www.youtube.com/watch?v=b0qffO4dF0o>

Zvončki imajo kovinske ploščice, ki so razporejene kot klavirska klaviatura. Krajše ploščice zvenijo višje, daljše pa nižje. Imajo svetel, zvončkljajoč in radosten zvok.

Igranje na zvončke si lahko pogledaš na spodnji povezavi:

<https://www.youtube.com/watch?v=7sYsxcdTcXY>

➤ **SDZ, str. 35**

Samostojno reši nalogo in preberi napisa v oblăčkih.